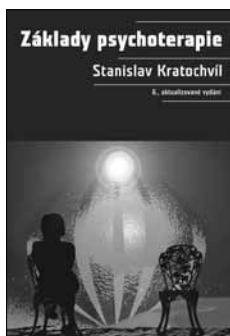

Kratochvíl, S.

ZÁKLADY PSYCHOTERAPIE

6. aktualizované vydání

Praha, Portál 2012

V nakladatelství Portál vychází již šestá aktualizace *Základů psychoterapie* od prof. Stanislava Kratochvíla. Dnes je to již klasická kniha, ze které čerpalo a učilo se několik generací našich psychoterapeutů. Však o Stanislavu Kratochvílovi s úctou a láskou říkáme, že je to vpravdě otec všech nás, kdo se tak či onak psychoterapií zabýváme. Několikrát jsem se

však také setkal i s lidmi mimo obor, kteří s prospěchem a se zájmem v této knize četli. V této souvislosti musím hned dodat jednu důležitou věc. Kratochvílova kniha je psaná mimořádně srozumitelně a pěkně česky. Tím myslím to, co ale sám prof. Kratochvíl také v knize komentuje; že totiž je dnešní slovník psychoterapeutů namnoze přehlcen cizími výrazy, pro které existují přirozené české ekvivalenty. Důvodů by se jistě našlo více, ale jedna z prvních asociací je o tom, že je v tom snaha se odlišit, zvýraznit a snad i působit „vědecky“.

Jako vše, tak i psychoterapie se vyvíjí a je třeba na to reagovat. Stanislav Kratochvíl to vše s mimořádnou pečlivostí sleduje, a tak se text průběžně rozšiřuje a zpřesňuje. Můžeme si tak všimnout, jak se např. rozšiřuje aplikační oblast kognitivně-behaviorální terapie: původně až strohé, racionální a direktivní pojetí behaviorálních intervencí je dnes obohacováno konceptem „všímavosti“ (mindfulness), která má vazbu na buddhistickou psychologii.

Struktura knihy ovšem zůstává stejná, resp. podobná, což je výhoda při hledání informací a orientování se v tématu. Proto ani není příliš smysluplné procházet v této naší recenzi jednotlivé kapitoly. Výklad se zcela logicky odvíjí od definičních úvah přes přehled současných směrů a metod v psychoterapii ve světě i u nás (včetně Slovenska) až k tématu výzkumu v psychoterapii.

Čtenář, který není podrobně seznámen s předchozími podobami knihy, si nemusí povšimnout někdy výrazněj-

ších, jindy jen drobnějších úprav. Není nijak podstatné je zde všechny procházet. Jsou zakomponované do hladkého toku výkladu. Snad jen jako příklad zmiňme Kratochvílovo vysvětlení teorie vztahové vazby (attachment) a psychoterapie poruch tohoto klíčového osobnostního mechanismu; nově se také autor dívá na tzv. mentalizaci a na terapii na ní založenou; vrací se také k názorům Aarona Becka a práci s kognitivními schématy atd.

Kratochvílovy *Základy psychoterapie* nejsou pocho-pitelně jedinou takto zaměřenou příručkou na našem trhu. Její místo je ovšem jedinečné a svým způsobem nezastupitelné. Důvodů je hned několik. Je to kniha přehledová. Najdeme v ní základní informace o většině toho, co se v psychoterapii děje u nás i ve světě. Jistě, autor ani při nejlepší vůli nemůže popsat vše; vždyť, jak tvrdí některé přehledové studie, existují dnes více než čtyři stovky psychoterapeutických škol a směrů, větších i menších. Ty původní velké se až překotně štěpí a dělí. A i když všichni jejich zastánci a představitelé svorně tvrdí, že směřují vlastně ke stejnému cíli, tedy pomoci klientům a pacientům kvalitně žít, konkrétní postupy k tomu se liší. Nebudeme si zastírat, že v pozadí jsou mnohdy i komerční zájmy a osobní prestiž.

Kratochvílova kniha nás tedy provede vším podstatným. Text je proložen ilustrativními fotografiemi, ať už jsou to tváře slavných terapeutů, anebo situační momentky. Osobně mám tuto knihu rád i z dalšího důvodu. Autor ji píše v první osobě singuláru a výsledkem je dojem jakéhosi autentického setkání, snad příběhu a pocit, že autor má o nás, čtenáře, živý zájem. Ale vždyť o to také jde v každém kvalitním vztahu, který je i základem pořádné terapeutické práce! Spolehlivý, živý vztah mnohdy přináší až nečekané pozitivní výsledky...

Vítám tedy nové vydání *Základů psychoterapie* a všem, kdo knihu vezmou do ruky, přeji krásná setkání s tématem i se Stanislavem Kratochvílem.

doc. PhDr. Jiří Šípek, CSc. et Ph.D.

ERRATUM

V loňském 6. čísle našeho časopisu byly v rejstříku na str. 335 omylem vynechány dva články MUDr. Jaroslava Veselého, uveřejněné na str. 290 a 310, čímž vypadla čísla těchto stránek také z abecedního seznamu autorů na str. 336. Autorovi i čtenářům se tímto omlouváme za vzniklé nedopatření.

Vaše redakce